

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Afdeling
**Vergunningverlening &
Handhaving**

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Team Veiligheid en APV

Telefoon
14 010

E-mail
info@lansingerland.nl

Fax
(010) 800 40 01

Verzenddatum 21 december 2018
Ons kenmerk T18.16342

Onderwerp **Consultatieronde Besluit Experiment
gesloten coffeeshopketen**

Hooggeachte heren De Jonge en Grapperhaus,

In het regeerakkoord sprak de regering af om te komen tot een experiment met de teelt en verkoop van hennep of hasjiesj voor recreatief gebruik in een gesloten coffeeshopketen. U bereidde het - Ontwerpbesluit experiment gesloten coffeeshopketen voor en vroeg de doelgroepen om hierop te reageren.

Reactie op de vragen

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om te reageren op voornoemd ontwerpbesluit. Ik verzoek u vriendelijk om mijn reactie bij uw definitieve besluitvorming te betrekken.

Bent u van mening dat de geslotenheid van de coffeeshopketen wordt geborgd met de eisen die zijn opgenomen in het besluit?

Nee. Er is te beperkt zicht op criminele actoren om een 'gesloten keten' mogelijk te maken. Dit heeft te maken met:

- Er is beperkte capaciteit beschikbaar en een nog te lage prioritering op het thema hennep bij onder meer de politieorganisatie. Dit leidt er onder meer toe dat er zeer beperkt zicht is op actoren en netwerken.
- Doordat de informatiepositie beperkt is zou infiltratie of facilitering van criminele netwerken kunnen plaatsvinden zonder weet van de overheid.
- Er is op dit moment in verschillende gemeenten nog te beperkte inzet van het middel BIBOB. De vraag is of dit middel adequaat ingezet kan worden in dit experiment.

- Er bestaat een risico dat de transportvergunningverlener (NIWO) niet voldoende zicht kan opbouwen op criminele actoren die zich mengen in het transport.
- Er bestaat een risico dat Outlaw Motor Gangs (OMG's) niet geweerd kunnen worden uit het experiment. De BIBOB procedure sluit OMG's op dit moment namelijk niet uit.

Bent u van mening dat de eisen die gedurende het experiment voor aangewezen telers en deelnemende coffeeshops gelden, voldoende duidelijk en toereikend zijn?

Nee. Wie bepaalt bijvoorbeeld of de openbare orde in het geding is (artikel 31). Gebeurt dit op advies van de politie en/of betreffende gemeente? En in hoeverre zijn deze adviezen bindend?

Hebben politie en/of gemeente nog een rol bij het vaststellen van de aan de aanwijzing verbonden voorschriften? Zien deze voorschriften überhaupt (ook) op de openbare orde en de veiligheid. De rol van de politie en/of gemeente lijkt zeer minimaal.

Verder verdient het aanbeveling om naast het schenken en verkopen van alcohol ook de aanwezigheid van alcohol te verbieden (artikel 8).

De AMvB geeft onvoldoende blijk van het handhavingsinstrumentarium. Welke mogelijkheden heeft de gemeente om op te treden bij overtreding van deze eisen?

Bent u van mening dat bepaalde eisen anders zouden moeten luiden ten behoeve van een efficiënte bedrijfsvoering door aangewezen telers of deelnemende coffeeshops, en zo ja, in welke zin? Kunt u daarbij aangeven op welke wijze de geslotenheid van de coffeeshopketen wordt geborgd?

Het is lastig, zo niet onmogelijk om de geslotenheid van de coffeeshopketen te borgen. Er is momenteel nog een te lage prioritering op het thema hennep bij de politie. Hierdoor is er beperkt zicht op actoren en netwerken met alle (veiligheids)risico's van dien.

Bent u van mening dat de procedure voor de aanwijzing van telers voldoende duidelijk en toereikend is?

De procedure voor de aanwijzing van telers is onvoldoende transparant en onvoldoende toereikend. De input die ik, als burgemeester, kan geven ten aanzien van de selectie van een (kandidaat) teler is zeer minimaal. De minister vraagt slechts advies aan de burgemeester van de gemeente waarin de teelt moet gaan plaatsvinden. Waarom heeft de burgemeester geen veto, maar slechts een adviesrecht op het gebied van openbare orde en veiligheid? Waarom is de rol van de minister op dit onderdeel zo groot en de rol van de burgemeester zo klein?

Verkrijging van een aanwijzing onder algemene titel door erfopvolging, boedelmelding, fusie of splitsing is uitsluitend mogelijk met schriftelijke toestemming van de ministers (artikel 19 lid 2). Moet bij overdracht wederom een verklaring omtrent het gedrag worden overgelegd door het personeel? Worden het personeel dan wel de rechtspersoon en diens financiers gescreend (Bibob)? Onvoldoende duidelijk is waaraan de ministers toetsen.

Bent u van mening dat met de eisen die zijn opgenomen in het besluit de openbare orde en de veiligheid tijdens het experiment voldoende wordt geborgd?

Nee. Wat wordt verstaan onder 'een bedrijfsplan met bijzondere aandacht voor de beveiliging'? Wie bepaalt of de beveiliging afdoende is? Gelden er minimale (beveiligings)eisen? Er is slechts een beperkt aantal telers en er worden grote hoeveelheden drugs geproduceerd en geleverd aan vooraf bekende coffeeshops. In hoeverre is het realistisch om te denken dat een teler zijn eigen veiligheid c.q. de veiligheid van zijn transport kan garanderen? Cannabis vormt een gemakkelijke en interessante inkomstenbron voor de georganiseerde criminaliteit. Ook het risico op ripdeals en overvallen is aanwezig, temeer gezien de maximaal toegestane weekvoorraad in een coffeeshop.

Ingeval van spoed kan ter bescherming van de volksgezondheid of in het belang van de openbare orde of veiligheid een last tot onmiddellijke staking van de uitvoering van het experiment aan een aangewezen gemeente worden gelast (artikel 6 lid 2 Wet). Wanneer is sprake van spoed? Laat de minister zich in dezen adviseren en, zo ja, door wie? Heeft de gemeente hierin nog een rol?

Ik benadruk dat ik niet geheel onwelwillend tegenover dit experiment sta. Ik wil, net als u, de grootschalige drugsproblematiek aanpakken, maar niet ten koste van alles. De veiligheid en de openbare orde moeten altijd gegarandeerd zijn. Ik ben van mening dat als het Rijk een teler in een gemeente aanwijst, dit ook een bepaalde verantwoordelijkheid voor het Rijk met zich meebrengt. Uitvoering van dit experiment raakt de openbare orde en veiligheid. Ik pleit er dan ook voor dat Rijk en gemeenten samen optrekken bij de praktische en veilige uitvoering van dit experiment. Hierbij zie ik een grotere rol weggelegd voor het Rijk op het gebied van het verstrekken van middelen en voorzieningen om de veiligheid te kunnen garanderen.

Bent u van mening dat de eisen over preventie en voorlichting door deelnemende coffeeshops, voldoende duidelijk en toereikend zijn?

De eisen voor preventie en voorlichting zijn duidelijk, maar ik zet mijn vraagtekens bij de handhaafbaarheid en het daadwerkelijke effect hiervan.

Heeft u nog andere opmerkingen die van belang zijn voor de uitwerking van het experiment?

Ik zie diverse (veiligheids)risico's.

Het afstand nemen van bestaande criminele producenten is kwetsbaar. Dit heeft te maken met:

- Het afstoten van de criminele producenten kan gepaard gaan met bedreiging of geweld. Dit geldt eveneens voor de andere faciliteerders, zoals transporteurs. Geweld wordt in dit circuit niet geschuwd en cannabis vormt een makkelijke en grote inkomstenbron voor de georganiseerde criminaliteit. Het is de vraag of de bestaande (criminele) producenten zich hun marktpositie laten ontnemen.
- Er is een risico dat de coffeeshops geen afstand doen van hun voormalig leveranciers. Er zijn al geluiden dat zij gebruik willen blijven maken van hun 'idealistische' leveranciers. Uit praktijkervaring blijkt dat de idealistische kweker zeldzaam is en geen grote hoeveelheden cannabis produceert. Als de deelnemers niet bij bekende growshops gaan afnemen, hoe komen zij dan aan de juiste producten als hennepzaden/hennepstekjes, groeimiddelen, bestrijdingsmiddelen, slakkenhuizen etc.?
- De gestelde looptijd van het experiment, zonder uitzicht op verlenging biedt onvoldoende perspectief voor de deelnemers. Welk perspectief hebben zij, als zij na vier jaar weer gedwongen zijn de zwarte markt te betreden.
- Als er gebruik wordt gemaakt van andere producenten, voor zowel hardware (wat de voormalige growshops leveren) als cannabis, als transport, dan is de vraag hoe de beveiliging wordt ingeregeld. Ook op dit moment komen ripdeals en bedreigingen veelvuldig voor. Wordt de beveiliging van overheidswege ingesteld of is dit eveneens een verantwoordelijkheid van de deelnemende partijen aan het experiment?

Verder kent ook het gebruik maken van de coffeeshops als afzetpunt risico's. Dit heeft te maken met:

- De vermenging van georganiseerde criminaliteit met de coffeeshopwereld. De Uiteindelijk Belanghebbenden (UBO's) van coffeeshops zijn niet zelden onderdeel van de georganiseerde criminaliteit en dienen derhalve niet naïef te worden gezien. De facilitering vanuit de overheid van deze partijen moet kritisch worden bekeken.
- Onderdeel van deze kritische blik is eveneens zicht behouden op de eventuele stroom 'zwarte kweek'. Als naast het gereguleerde 'witte' traject door een coffeeshop nog alternatieve productie wordt aangeboden, wegens vraag of uit winst oogmerk, bestaat het risico op witwassen onder overheidstoezicht.
- De vraag is hierbij of overtredingen van de regels in de experimenten, dan wel strafbare/verwijtbare betrokkenheid en facilitering van criminele organisaties in de experimenten tot vervolging en straf kunnen leiden. Er ontstaan twee systemen in de rechtshandhaving. Dit is ook risicovol gezien de lage prioritering in opsporing en vervolging op dit moment. Wordt overtreding wel bestraft? Facilitering van hennepcriminaliteit is per maart 2015 strafbaar gesteld in artikel 11a Opiumwet, maar wordt nog zeer beperkt toegepast.

Tot slot

Heeft u vragen over deze brief, neem dan gerust contact op met het team Veiligheid en APV via het algemene telefoonnummer 14010.

Met een vriendelijke groet,
De burgemeester van Lansingerland

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P.H. van de Stadt', written in a cursive style.

drs. P.H. van de Stadt